

**ROBERTO
SAVIANO**

Raportti kokaiinikaupasta / wsoy

**ZERO
ZERO
ZERO**

Roberto Saviano

ZERO
ZERO
ZERO

Raportti kokaiinikaupasta

Suomentanut Leena Taavitsainen-Petäjä

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

HELSINKI

ITALIANKIELINEN ALKUTEOS

ZeroZeroZero

COPYRIGHT © ROBERTO SAVIANO 2013

ALL RIGHTS RESERVED

SUOMENKIELISEN LAITOKSEN © LEENA TAAVITSAINEN-PETÄJÄ

JA WSOY 2015

ISBN 978-951-0-39853-1

PAINETTU EU:SSA

*Omistan tämän kirjan turvasaattueeni jokaiselle karabinieerille.
Kaikille niille 51 000 tunnille, jotka olemme viettäneet yhdessä.
Tunneille, jotka vietämme vastedeskin yhdessä.
Missä tahansa olemmekin.*

*Turha pelätä, että he polkevat minut jalkoihinsa.
Tallottuun ruohoon muodostuu polku.*

BLAGA DIMITROVA

Kokaiini # 1

Istut junassa – vieressäsi mies, joka käyttää kokaiinia. Hän on vetänyt viivan saadakseen silmänsä auki aamulla. Samoin kokaiinia on nuuskannut bussikuski, jonka kyydissä pääset kotiin, sillä hän tahtoo tehdä ylitöitä kärsimättä niskajumista. Kokaiinia käyttävät itse asiassa usein ne, jotka ovat kaikkein lähimpänä sinua. Jolle isäsi tai äitisi, jolle veljesi, niin sitten poikasi tai tyttäresi. Jos lapsesi ei käytä kokaiinia, sitä käyttää todennäköisesti pomosi tai hänen sihteerinsä, joka sniffaa vain lauantaisin vaihtaessaan vapaalle ja alkaessaan bilettää. Jolle kokaiinia vedä pomosi, sitä käyttää hänen vaimonsa irrotellakseen vähän. Tai sitä nuuskaa pomon rakastajatar, jolle pomo antaa lahjaksi kokaiinia korvakorujen sijaan, lahjahan on hienompi kuin timantit. Jolleivät nämä ihmiset käytä kokaiinia, sillä piristää itseään rekkakuski, joka tuo tuhansia kahvikiloja kotikaupunkisi baareihin ja kahviloihin, sillä hän ei jaksakaan olla tien päällä loputtomia tunteja ilman kokaiinia. Ja jolle kokaiinia vedä rekkakuski, sitä käyttää isoisällesi katetria parhaillaan vaihtava sairaanhoitaja, jonka työt, myös yövuorot, hoituvat paljon kevyemmin sopivassa pölyssä. Tai sitä vetää pelkkää uteliaisuuttaan aloittanut remonttimies, joka parhaillaan maalaa tyttöystäväsi huoneen seiniä. Nyt hän on hukkua velkoihin. Kokaiinin käyttäjät liikkuvat siellä missä sinäkin, niin kuin poliisi, joka on juuri pysäyttämässänsä autosi. Hän on ollut kokainisti jo vuosia, ei se mikään uutinen ole, ja kaupunkilaiset kirjoittelevat anonyymejä kirjeitä viranomaisille ja toivovat, että poliisi hyllyttäisi ennen kuin hän ehtii saada aikaan sen pahempaa vahinkoa. No, jolle poliisi ole kokainisti, kirurgi on. Hän heräilee juuri leikatakseen tänään tätisi,

kokaiinin voimalla hän pystyy operoimaan jopa kuusi potilasta päivässä. Kokaiinia voi käyttää myös juristi, jonka puoleen käännyt hakiessasi avioeroa. Tai tuomari, joka julistaa pian päätöksensä nostamassasi siviilikanteessa. Kokaiinin käyttö ei ole hänestä mikään pahe, huumehan auttaa vain ottamaan ilon irti elämästä. Tiedä vaikka kokaiinia käyttäisi myös kassatyttö, joka juuri ojentaa sinulle arvan, jonka toivot muuttavan elämäsi kertaheitolla. Tai huonekalupuuseppä, joka pystyttää paraikaa sinulle kuukauden palkan maksanutta hyllystöä. Jollei hän, niin huonekaluasentaja, joka on tullut kotiin kokoamaan Ikean vaatekaappia, sillä sinulta itseltäsi se ei onnistuisi. Tai sitten siihen on koukussa taloyhtiön hallituksen puheenjohtaja, joka soittaa hetken päästä asunosi ovisummeria. Kokaiinia saattaa käyttää myös sähköasentaja, joka vaihtaa parhaillaan pistorasian paikkaa kotisi makuuhuoneessa. Tai sitä vetää laulun tekijä, jota parhaillaan kuuntelet rentoutuaksesi. Tai seurakunnan pappi, joka on kastamassa pian pojanpoikaasi, mutta hämmästyttää sitä, että sinulta on jäänyt konfirmaatio väliin. Kokaiinia nuuskaavat ehkä myös tarjoilijat, jotka on palkattu tulevan lauantaan hääjähliin; monen tunnin keikalla jalat joutuisivat liian koville ilman ylimääräistä piristettä. Jolleivat tarjoilijat vedä kokaiinia, sitä vetää rakennuslautakunnan puheenjohtaja. Hän on äsken tehnyt päätöksen uusien kävelykatujen rakentamisesta ja saa kokaiinin vastalahjaksi palveluksistaan. Kokaiinia käyttää myös pysäköintipaikan valvoja, jolla menee nykyisin lujaa enää vain sniffatessa. Siihen on koukussa arkkitehti, joka on kunnostanut kesähuvilasi, ja postinkantaja, joka on juuri toimittanut perille uuden pankkikorttisi sisältävän kirjeen. Jollei käyttäjä ole postimies, se on puhelinpalvelun nuori nainen, joka vastaa puhelimeen kimittävällä äänellä tiedustellen, miten voi auttaa. Tuon aina yhtä iloisesti vastaavan äänen salaisuus on valkoinen jauhe. Jollei käyttäjä ole hilpeä-ääninen puhelimeen vastaaja, se on professorin oikealla puolella istuva yliopistotutkija, joka kohta tenttaa sinua kokaiinin hermostuttamassa mielentilassa. Polveasi kuntouttava fysioterapeutti sen sijaan muuttuu hyvin seuralliseksi sniffattuaan. Kokaiinia vetää myös jalkapalloilija, se sama hyökkääjä, joka laukoi maalin vain

pari minuuttia ennen ottelun loppuvihellystä. Ja niin häviät vedon, joka oli melkein jo plakkarissa. Viivaa vetää myös prostituoitu, jonka luona yhdellä sun toisella on tapana piipahtaa ennen kotiinpaluuta, silloin kun ei enää kestä ja on ihan pakko päästä pukille. Prostituoitu on mieluummin pölyssä, jotta hänen ei tarvitse nähdä asiakasta, joka ähkii hänen edessään, takanaan, päällään, allaan. Kokaiinia nuuskaa myös gigolo, jonka lahjoitit itsellesi viisikymmentävuotislahjaksi. Tai te molemmat yhdessä. Kokaiini saa maksetun miehen tuntemaan itsensä oikeaksi oriiksi. Myös sparraajasi nyrkkeilyosalilla käyttää kokaiinia, sillä hän haluaa pudottaa kiloja. No jollei hän, niin sitten tyttäresi ratsastuksenopettaja tai psykologi, jonka vastaanotolla vaimosi käy. Kokaiinia käyttää myös aviomiehesi paras kaveri, sama mies, joka on liehitellyt sinua vuosien ajan, mutta josta et ole koskaan pitänyt. Tai yhtä lailla sitä käyttää koulusi rehtori tai vahtimestari. Kokaiinilla itseään piristää myös kiinteistönvälittäjä, joka harmiksesi myöhästyy juuri silloin, kun olet saanut järjestetyksi hieman vapaata käydäksesi vilkaisemassa erästä asuntoa. Kokaiinia nuuskaa vartiointimies, sama tyyppi, joka turvautuu edelleen hiuslisäkkeeseen, vaikka kaikilla muilla vartijoilla on nykyisin puliksi ajellut päät. Jollei hän, niin sitten notaari, jonka luona et enää koskaan haluaisi asioida. Mies on pölyssä, jotta mielessä eivät kummittelisi elatusmaksut, jotka hänen pitäisi maksaa kaikille entisille vaimoilleen. Jollei hän, niin sitten taksinkuljettaja, joka manaa ärtyneesti kovaan ääneen liikennettä, mutta muuttuu hetken päästä hilpeäksi kuin taikaiskusta. Tai jollei hän, niin eräs insinööri, joka sinun on pakko kutsua kotiisi siinä toivossa, että hän auttaisi sinua eteenpäin urallasi. Tai liikennepoliisi, joka kirjoittaa sinulle parhaillaan sakkoja ja jonka otsalla helmeilee hiki keskellä talvea. Tai sitten – vain vippirahalla – ikkunanpesijä, jolla on valvomisesta tummat silmänaluset. Tai nuori mies, joka kiinnittää autoihin viisi lentolehtistä kerrallaan. Tai poliitikko, joka on luvannut myöntää sinulle kauppalisenssin, sama kroonisen hermostunut mies, joka pääsi parlamenttiin sinun ja perheesi äänillä. Kokaiinia käyttää myös professori, joka piti sinulle suullista tenttiä, mutta reputti sinut tylysti heti, kun aloit takellella sanoissasi.

Tai onkologi, jonka vastaanotolle olet paraikaa matkalla. Häntä on mainostettu alansa ykköseksi, ja toivot, että hän voisi pelastaa henkesi. Vetäessään viivaa syöpälääkäri tuntee olevansa kaikkivoipa. Käyttäjiin kuuluu myös gynekologi, joka on vähällä unohtaa nakata tupakkansa pois ennen kuin astuu vastaanottohuoneeseen tutkiakseen vaimosi, jonka synnytyspoltot ovat juuri käynnistyneet. Kokaiinia käyttää lankosi, joka ei ole koskaan hyvällä tuulella, sitä käyttää tyttäresi poikaystävä, joka sen sijaan on aina hyvän-tuulinen. Tai ainakin sitä käyttää kalakauppias, joka asettelee ylpeänä miekkakalan näytteille, tai bensiniinmyyjä, joka roiskii bensaa vähän minne sattuu. Hän on vetänyt viivan tunteakseen itsensä nuoreksi ja vahvaksi, mutta ei enää onnistu saamaan edes bensapistoolia takaisin paikoilleen. Kokaiinia käyttää myös tuttu terveyskeskuslääkäri, joka päästää sinut jonon ohi, koska tiedät, mitä antaa hänelle joululahjaksi. Sitä käyttää kotitalosi porttivahti tai ainakin lastesi yksityisopettaja, veljenpoikasi pianonsoitonopettaja, kissaasi hoitava eläinlääkäri tai puvustaja teatterista, jonne olet illalla menossa. Kokaiinia vetää kaupunginjohtaja, jonka järjestämille illallisille vastikään osallistuit, sitä vetää kotitalosi rakennuttaja, kirjailija, jonka romaania luet illalla ennen nukahtamista, toimittaja, jonka naama on tuttu tv-uutisista. Mutta jos hetken pohdittuasi päädyt siihen, ettei yksikään näistä ihmisistä voi missään nimessä käyttää kokaiinia, olet joko sokea tai valehtelet. Tai yksinkertaisesti siinä tapauksessa juuri sinä olet se, joka kokaiinia käyttää.

I.

Oppitunti

»Kaikki istuivat saman pöydän ääressä, täällä New Yorkissa. Paikka ei ole kovin kaukana täältä.»

»Missä?» kysyin vaistomaisesti.

Keskustelukumppanini vilkaisi minua kuin ilmaistakseen, ettei olisi uskonut minun möläyttävän suustani jotakin noin idioottimaista. Sanat, jotka pian kuulsin, olivat vastapalvelus. Poliisit olivat pari vuotta aikaisemmin pidättäneet Euroopassa erään nuoren meksikolaismiehen, jolla oli Yhdysvaltain passi. Nuorta miestä ei kuitenkaan passitettu vankilaan, vaan hänet lähetettiin New Yorkiin, jossa hänen annettiin sukkuloida vapaasti suurkaupungin alamaailmassa. Aina silloin tällöin hän antoi jonkin vihjeen ja vältti siitä hyvästä joutumasta itse pidätetyksi. Hän ei ollut varsinainen ilmiantaja vaan pikemmin vinkkimies, joka ei silti tuntenut itseään viheliäiseksi petturiksi mutta ei liioin hiljaiseksi, uskolliseksi rivi-jäseneksi, jota sitoi *omertàn* laki. Poliisit tyytyivät kyselemään häneltä yleisluontoisia asioita, mutta eivät mitään niin yksityiskoh- taista, että hän olisi joutunut vaarantamaan asemansa jenginsä sisällä. Tärkeintä oli, että nuorukainen toi terveisiä rikollismaail- masta, välitti tunnelmat ja kertoi kuulemansa huhut, joita liikkui tulevista kokouksista tai rikollisjärjestöjen välisistä sodista. Poliisit eivät kaivanneet konkreettisia todisteita tai johtolankoja, he kai- pasivat huhuja. Vihjeitä he ehtisivät kaivella myöhemmin. Mutta tässä tapauksessa se ei riittänyt. Meksikolaisnuorukainen oli nau- hoittanut iPhoneensa keskustelun, joka oli käyty eräässä kokouk- sessa. Poliisit olivat levottomia. Jotkut poliisit, monivuotisia tut- tujani, toivoivat minun kirjoittavan aiheesta johonkin lehteen. He

toivoivat sitä hälyn nostattamiseksi ja reaktioiden testaamiseksi. Näin varmistuisi, pitikö nuorukaisen kertoma tarina todellakin paikkansa, vai oliko se hämäystä, pelkkä lavastus, jonka joku oli suunnitellut saadakseen nalkkiin amerikanmeksikolaiset ja -italialaiset. Artikkelin tarkoituksena olisi synnyttää levotonta liikehdintää niissä kuvioissa, joissa nuorukaisen nauhoittamat sanat oli lausuttu ja kuultu.

Keskustelukumppanini, poliisi, odotti minua pienellä aallonmurtajalla Battery Parkissa eikä hänellä ollut päässään lippalakkaa tai aurinkolaseja. Hän ei ollut vetänyt ylleen mitään naurettavaa valepukua, vaan oli tullut tapaamiseen kirjavassa t-paidassa ja varvassandaaleissa, kasvoillaan malttamaton ilme, joka paljasti, että hän halusi mahdollisimman nopeasti kertoa minulle kuumottavan salaisuuden. Miehen italia vilisi murteellisuuksia, mutta siitä sai selvää. Hän ei yrittänyt millään tavalla veljeillä kanssani, hän oli saanut käskyn kertoa minulle jotakin, eikä hän tuhlannut aikaansa. Kuulemani tarina on syöpynt muistiini pienintä yksityiskohtaa myöten ja jäänyt elämään sisälleni. Muistamisesta puheen ollen, minulle on vuosien mittaan kehittynyt varmuus siitä, etteivät muistot tallennu vain tiettyihin osiin aivoja. Olen vakuuttunut, että myös muilla elimillä on muistinsa. Maksalla, kiveksillä, kylkiluilla ja kynsillä on oma muistinsa. Sanat kerrostuvat noihin elimiin tai ruumiinosiin. Kun muistijälki aktivoituu niissä, ne lähettävät tallentamansa muiston aivoihin. Huomaan yhä useammin, että muistoni kumpuavat mahalaukusta, joka säilöo sekä kauniin että kauhean. Tiedän, että tietyt muistot ovat siellä varastossa, tiedän sen mahalaukun muljahduksista. Toisinaan myös koko vatsa liikahtelee. Aaltomaisen liikkeen synnyttää pallea, ohut kupera lihas rinta- ja vatsaontelon välissä. Se panee kaiken liikkeelle, pallea saa haukkomaan henkeä, tärisemään mutta myös kusemaan, pas-komaan ja oksentamaan, ja palleasta lähtee ponnistuspakko synnytyksen aikana. Lisäksi olen varma, että jotkut ruumiinosat toimittavat roskasäiliön virkaa ja että niihin kipataan pahin kuona. En tiedä, missä tuo kaatopaikka sisälläni sijaitsee, mutta se on niin tupaten täynnä, ettei sinne enää mahdu mitään. Minun muisto-

jeni, tai pikemmin jätteiden, kippauspaikka on saavuttanut saturaatiopisteen. Tämä voi ensi kuulemalta vaikuttaa hyvältä uutiselta: no sittenhän tuskalle ei enää ole sijaa. Mutta ei se mikään hyvä uutinen ole. Jos roskat eivät nimittäin enää mahdu loppusijoituspaikkaan, ne alkavat levittäytyä myös sinne, minne niiden ei kuuluisi. Ne työntyvät muihin ruumiinosiin, joihin on tallentunut ihan toisenlaisia muistoja. Tuo poliisin kertoma tarina oli viimeinen pisara, joka sai kammottavimpien muistojeni roskasäiliön ryöpsähtämään yli äyräittänsä. Nuo muistot pulpahtelevat pintaan juuri silloin, kun kuvittelee kaiken menevän parhain päin, kun aamu valkenee kirkkaana ja sitä palaa kotiin uskoen, että loppujen lopuksi kaikki on ollut vaivan arvoista. Juuri tuollaisina hetkinä mustanpuhuvat muistot työntyvät sisikunnasta vähän kuin oksennus tai ilmavaivat, puskevat esiin kuin muovin alle hautautuneet kaatopaikkajätteet, murtautuvat väistämättä pintaan ja saastuttavat kaiken. Ja juuri tälle ruumiinvyöhykkeelle olen säilynyt muiston poliisin kertomuksesta. On turha yrittää paikantaa muistoa täsmällisesti, sillä vaikka oikea kohta löytyisikin, sanoja ei saa puristetuksi ulos niin kuin mätää rakkulasta – ei edes käymällä paikkaan käsiksi, ei nyrkeillä takomalla, ei puukottamalla eikä kuristamalla. Kaikki on siellä. Kaiken on pysyttävä siellä. Piste.

Poliisi kertoi minulle, että hänen vinkkimiehensä oli ollut kuuntelemassa elämän ainoaa kuuntelemisen arvoista oppituntia – kuten hän itse sanoi – ja nauhoittanut sen salaa. Ei hän aikonut pettää ketään, hän halusi vain kerrata saamansa opin. Evästyksen maailmassa pärjäämiseksi. Nuori mies oli silmin nähden kiihdyksissään käynnistänyt nauhoituksen, ja niin he olivat kuunnelleet sen yhdessä, toinen nappi poliisin, toinen nuorukaisen korvassa.

»Sinun on kirjoitettava tästä. Sitten nähdään, alkaako jotakuta vituttaa... mikä tarkoittaa, että kundin tarina on totta ja saamme varmistuksen. Jos taas kukaan ei tee mitään, nauhoite on täyttä soopaa, jonkun B-luokan näyttelijän esitys, ja mehikaanimme on kusettanut meitä... tai sitten kukaan ei yksinkertaisesti usko paskaan, jota sinä suollat.»

Poliisi alkoi hekotella. Nyökyttelin päätäni. En luvannut hänelle mitään, yritin sen sijaan ymmärtää, missä oikein mentiin. Tuon oletetun luennon oli pitänyt iäkäs italialainen päämies tapaamisessa, jossa oli ollut läsnä arvovaltaisia amerikanmeksikolaisia, italialaisia, amerikanitalialaisia, albanialaisia ja entisiä Kaibil-sotilaita Guatemalan pahamaineisista erikoisjoukoista. Näin ainakin, jos nuorukaista oli uskominen. Kokoukseen osallistuneille ei annettu tarkkoja tietoja, lukuja tai erityistä informaatiota. Heille ei annettu mitään materiaalia, joka olisi vaatinut pönttämistä. He astuivat sisään kokoushuoneeseen ja poistuivat sieltä eri ihmisinä, vaikka heillä oli yhä edelleen samat vaatteet, vaikka hiukset oli leikattu samalla tavalla ja parta oli yhtä pitkä kuin hetkeä aikaisemmin. Olemuksessa ei näkynyt merkkejä perehdytyksestä, silmäkulmiin ei ollut tullut arpia, nenä ei ollut murtunut, mieltä ei ollut aiwopesty saarnoilla. Astut sisään ja kun tulet ulos, vaikutat päällisin puolin samanlaiselta kuin ennen huoneeseen menoa. Mutta olet sama ihminen vain näennäisesti. Pinnan alla on kaikki toisin. Sinulle ei paljastettu lopullista totuutta, eräät asiat vain yksinkertaisesti loksautettiin paikoilleen. Asiat, joita ennen tuota hetkeä ei ollut osannut hyödyntää, joita ei ollut rohjennut avata ja panna järjestykseen.

Poliisi luki minulle muistikirjastaan nauhoituksen transkription. Miehet olivat kokoontuneet huoneessa, joka ei ollut kovinkaan kaukana meidän tapaamispaikaltamme. He olivat istuutuneet paikoilleen sattumanvaraisesti, vailla sovittua istumajärjestystä, mutta he eivät istuneet ringissä niin kuin jäseneksi ottamisen riiteissä. He istuivat niin kuin miesten on tapana istua Etelä-Italian maaseutukylissä tai New Yorkin Arthur Avenuen ravintoloissa, kun niihin keräännyttään porukalla katsomaan jalkapallomatsia televisiosta. Mutta tuossa huoneessa ei seurattu jalkapallo-ottelua eikä tavattu ystäviä, vaan läsnäolijat eri arvoasteineen edustivat eri rikkolijärjestöjä. Ensimmäisenä oli noussut seisomaan iäkäs italialainen. Kaikki tiesivät, että hän oli kunnian mies ja muuttanut Yhdysvaltoihin pitkään Kanadassa asuttuaan. Hän aloitti puheensa edes esittäytymättä, se ei ollut tarpeen. Hän mongersi melkoista siansaksaa, englannin ja espanjan sekaista italiaa, välillä murretta.

Olisin halunnut kuollakseni tietää miehen nimen ja yritin onkia sen selville. Teeskentelin, että uteliaisuuteni oli herännyt äkillisesti, aivan spontaanisti, mutta ilmeikään poliisin kasvoilla ei värähtänyt. Saatoin vain kuunnella mafiapomon omia sanoja.

»Jotkut kuvittelevat, että elämässä oikeudenmukaisuus muka voittoa, että lait ovat samoja kaikille. Luullaan, että kunhan ponnistellaan, jokaisella on mahdollisuus arvokkaaseen elämään, uskotellaan, että lainkuuliaisuudella saadaan kadut putsatuiksi ja onnistutaan luomaan naisten ja miesten välille tasa-arvo. Tuollaista höpöhöpöä suoltavat vain hinttarit, jotka tekevät itse itsestään täysiä pellejä. Sama pätee niihin hyväksikäsiin, jotka pyörivät heidän ympärillään. Jätetään, kuulkaa, paskapuhe paremmasta maailmasta hölmöläisille – niille rikkaille idiooteille, jotka voivat ostaa rahalla moisen ylellisyyden, uskon onnelliseen ja oikeudenmukaiseen maailmaan. Joko noita kroisoksia vaivaa syyllisyydentunne tai sitten heillä on jotakin salattavaa. *Who rules just does it, and that's it.* Se joka käskee, käskee ja sillä siisti. Tai voihan joku väittää, että käyttää valtaansa edistääkseen yleistä etua, oikeudenmukaisuutta tai vapautta. Mutta ne ovat pelkkiä akkain jorinoita, jätetään ne rikkaille ja idiooteille. Se joka käskee, käskee. Halki, poikki ja pinoon.»

Yritin vähän udella, miten mafiapomo oli pukeutunut ja minkä ikäinen hän oli. Tällaisia kysymyksiä tekevät tyypillisesti kytät, reportterit, uteliaat tai ne, joille on kehittynyt pakkomielle aiheeseen. Yksityiskohtien perusteella he kuvittelevat pystyvänsä tyypittelemään rikollispomot, joilta tämäntyyliisiä puheita voi odottaa. Puhekumppanini sivuutti jo toisen kerran kysymykseni ja jatkoi. Kuuntelin häntä ja siivilöin sanoja kuin hiekkaa, jotta löytäisin niiden seasta sen kuuluisan kultahipun – nimen. Seurasin puhetta, mutta yritin löytää samalla jotakin muuta. Etsin johtolankoja.

»Mies halusi selittää tapaamisen osanottajille säännöt, tajuatko?» poliisi sanoi. »Hän halusi ajaa heidät kunnolla sisään. Olen ihan varma, ettei pojumme valehdellut. Menen takuuseen, ettei meksiikaani ole mikään satusetä. Vannon sen oman henkeni kautta, vaikkei kukaan minua uskoisikaan.»

Sitten poliisin katse painui taas muistiinpanoihin ja hän jatkoi lukemista.

»Järjestön säännöt ovat elämän lakeja. Valtionlait ovat vastapuolen sääntöjä, niiden lakeja, jotka haluavat kusettaa muita. *E nui nun cci facimu futte e nessuno*. Me emme anna kenenkään vedättää itseämme. Jotkut käärivät taaloja riskejä ottamatta, mutta he pelkäävät aina niitä, jotka tahkoavat rahaa riskeeraamalla kaiken. *If you risk all, you have all, capito?* Jos koet, että sinun on pelastettava nahkasi tai että voit selvitä lusimatta, pakenematta tai painumatta maan alle, minun on viisainta tehdä yksi asia selväksi heti alkuunsa: olet munaton mies. Jos te ette ole oikeita miehiä, poistukaa tästä huoneesta älkääkään kuvitelko, että teistä koskaan tulisi miehiä, sillä teistä ei missään olosuhteissa voi tulla kunnian miehiä.»

Poliisi katsahti minuun. Hänen silmänsä olivat menneet viiruun ikään kuin hän olisi yrittänyt tarkentaa katseensa sanoihin, jotka tosiasiassa muisti tarkoin. Hän oli lukenut ja kuunnellut tuon nauhoituksen kymmeniä kertoja.

»*Crees en el amor? El amor se acaba. Crees en tu corazón? El corazón se detiene*. Uskotko rakkauteen? Rakkaus kuihtuu. Uskotko sydämeen? Sydän pysähtyy. Etkö? *No amor y no corazón? Entonces crees en el coño?* Ei rakkautta, ei sydäntä? No, uskotko vittuun? Mutta jopa vittu kuivahtaa ennen pitkää. Uskotko vaimoosi? Heti kun sinulta loppuvat rahat, hän valittaa, että laiminlyöt häntä. Uskotko lapsiisi? Jollet anna heille rahaa, he väittävät, ettet rakasta heitä. Uskotko äitiisi? Jollet hyysää mammaasi, hän väittää, että olet kiittämätön poika. *Escucha lo que digo: tienes que vivir*. Kuulehan mitä sanon: sinun on eletävä. Ihmisen täytyy elää, elää itseään varten. Itsensä takia on osattava vaatia toisten kunnioitusta ja kunnioitettava itse vastaavasti muita. *La famiglia*. Perhe. Kunnioita niitä, joista on sinulle hyötyä, ja halveksi niitä, joista ei ole hyötyä. Kunnioituksesi ansaitsee se, joka pystyy antamaan sinulle jotakin. Kunnioituksen taas menettää se, josta ei ole hyötyä. Eikö joku, joka tahtoo sinusta jotakin, kunnioitakaan sinua? Tai se, joka pelkää sinua? Entä mitä sitten, jos et pystykään antamaan mitään? Kun mitään ei enää ole jäljellä? Kun sinusta itsestäsi ei enää ole hyötyä?

Silloin olet muiden mielestä pohjasakkaa. Kun et pysty antamaan mitään, et ole yhtään mitään.»

»Tässä kohden», poliisi huomautti, »minulle valkeni, että tuo italialaispomo, don, on merkittävä ja paljon elämää nähnyt mies. Hän ymmärtää ihan oikeasti elämää. On mahdoton ajatus, että meksiikaani olisi itse äänittänyt tuon puheen. *Chicano* jätti koulun kuu-sitoistavuotiaana, ja hänet napattiin barcelonalaisessa uhkapeli-luolassa. Miten joku näyttelijä tai tyhjänpuhuja muka pystyisi matkimaan Calabrian murretta, jota tyyppi selvästi puhuu? Jollei minun vaimoni isoäiti sattuisi olemaan calabrialainen, en olisi ymmärtänyt edes puolikasta sanaa äijän puheesta.»

Mafian moraalifilosofia oli käynyt minulle tutuksi kymmenistä poliisin nauhoittamista puhelinkeskusteluista ja todistajanlausun-noista, joita olivat antaneet poliisin kanssa yhteistyöhön ryhtyneet katuivat mafiosot. Tämän donin puheessa oli kuitenkin poikkeuk-sellista se, että hän korosti ihmissielun koulumisen merkitystä. Sa-tikutia sai suoraviivainen mafiosoajattelu.

»Puhun teille ja joukossanne on jopa sellaisia, joita kohtaan tunnen sympatiaa. Joitakin sen sijaan mieleni tekisi vetää turpaan. Mutta vaikka olisitte kuinka mukavia tahansa, toivon silti teidän kuolemaanne, jos teillä on enemmän onnea tai rahaa kuin minulla. Jos jostakusta teistä tulee veljeni ja kohotan hänet rinnalleni, koh-taloni on sinetöity: ennen pitkää hän yrittää kusettaa minua. *Don't think a friend will be forever a friend*. Minut tappaa lopulta joku, jonka kanssa olen jakanut ateriat, sängyn, aivan kaiken. Minut tap-paa joku, joka oli minulle vieraanvarainen, jonka luona saatoin pi-i-leskellä poliisia tai muita jengejä. En tiedä, kuka hän on, sillä jos tietäisin, olisin jo päästänyt hänestä ilmat pihalle. Mutta vielä se tapahtuu. Ja jollei hän tapa minua, hän pettää minut. Säännöt ovat sääntöjä. Eivätkä säännöt ole lakeja. Lait ovat pelkureita varten. Säännöt ovat miehiä varten. Siksi meillä on kunniasäännöt. Kun-niasäännöissä ei sanota, että on oltava oikeudenmukainen, kiltti tai nuhteeton. Kunniasäännöissä kerrotaan, kuinka käsketään. Mi-ten toimitaan, jotta pystyy käsittelemään ihmisiä, rahaa ja valtaa. Kunniasäännöt tekevät selkoa siitä, miten on toimittava, jos haluaa

käskeä, jos haluaa kusettaa ylempiään tai välttyä alaistensa kusetukselta. Ei ole mitään järkeä selittää kunniasääntöjä. Ne ovat ole-massa, piste. Ne ovat syntyneet itsestään, jokaisen kunnian miehen verestä ja verellä. Entä miten teet valinnat?»

Oliko kysymys tähdäty minulle? Mietin oikeaa vastausta, mutta varoin avaamasta suutani, sillä arvelin poliisin vielä jatkavan.

»Miten pystyy päättämään parissa sekunnissa, parissa minuutissa, parissa tunnissa kuinka toimia? Jos valitsee väärin, joutuu maksa-maan vuosien ajan hätäisestä valinnasta. Säännöt ovat olemassa, ne ovat ja pysyvät, mutta niitä on osattava tulkita. On ymmärrettävä, milloin ne pätevät. Ja sitten ovat Jumalan lait. Jumalan lait sisälty-vät sääntöihin. Tarkoitin nyt ihan oikeita Jumalan lakeja enkä niitä lakeja, joilla pelotellaan ihmisparkoja. Mutta olkaa nyt korva tark-kana: kunniasääntöjä voi olla niin paljon kuin ikinä haluatte, mutta voitte olla varmoja vain yhdestä asiasta. Olette tosimitiä, jos aavis-tatte oman kohtalonne. Onnettomat luuserit matelevat, koska ha-luavat päästä vähemmällä. Kunnian miehet tietävät, ettei mikään eikä kukaan pääse kuolemaa pakoon, koska kaikki on väliaikaista eikä ole mitään pysyvää. Uransa alussa toimittajat haluaisivat vielä muuttaa maailmaa, mutta päätyvät havittelemaan pomon pestiä. Heidät on helpompi aivopestä kuin lahjoa. Uskollisuus omaa itseä ja kunnianarvoisaa järjestöä kohtaan määrittää ihmisen arvon ja paikan. Ja *Onorata Società* sanoo, että sinulla on merkitystä vain, jos käsket. Millä tavalla, sen voit päättää myöhemmin. *Puedes controlar con dureza o puedes comprar el consentimiento*. Voit komentaa kovalla kädellä tai ostaa konsensuksen. Joko vuodattamalla tai luovuttamalla verta. Kunnianarvoisa järjestö tietää, että kaikki ihmiset ovat heikkoja, paheellisia ja turhamaisia. Järjestö tietää, ettei ihmi-nen pohjimmiltaan muutu; siksi säännöt ovat kaikki kaikessa. Ys-tävyyssiteet ilman sääntöjä eivät ole minkään arvoisia. Kaikkiin on-gelmiin löytyy ratkaisu, olipa ongelmana sitten vaimosi, joka aikoo jättää sinut, tai klaanisi, joka on hajoamassa kahtia. Ratkaisu riip-puu vain siitä, kuinka paljon olet valmis tarjoamaan. Jos homma menee perseelleen, se tarkoittaa, että tarjosit liian vähän. Et tarjon-nut tarpeeksi, ja sinun on ihan turha yrittää keksiä muita selityksiä.»

ZeroZeroZero

on huumekauppiaiden slangissa kaikkein puhtainta kokaiinia. Kokaiinikauppaa pyöritetään maailmanlaajuisesti, sen ammattijohtajat toimivat kansainvälisesti, ja huumesotien raakuudet ovat verrattavissa ääriliikkeiden iskuihin. Huumebisnekseltä on helppo sulkea silmänsä: se ei kosketa minua, en ole käyttäjä! Mutta Roberto Saviano on armoton, lukijaa säästelemättä hän osoittaa kuinka huumekauppa vaikuttaa meihin kaikkiin. Rikollinen liiketoiminta syövyttää kansoja ja instituutioita, ja sen lonkerot ulottuvat yksityisten ihmisten ja perheiden elämään. Narkomaanit ovat vain alinta kastia suurbisneksessä jonka rahat pestään finanssimaailman pyhätöissä.

#kirja

WWW.KIRJA.FI

9 789510 398531

30.1

ISBN 978-951-0-39853-1